

From: Annemari.Ounpuu@swedbank.ee [mailto:Annemari.Ounpuu@swedbank.ee]

Sent: Monday, November 11, 2019 10:46 PM

To: Vaike Murumets <Vaike.Murumets@just.ee>; revühinguõigus <revyhinguoigus@just.ee>; Urmas Volens <urmas.volens@nove.ee>

Cc: Villu Kõve <villu.kove@riigikohus.ee>; arsi.pavelts@nove.ee; martin.kaerdi@ellex.ee; margit.vutt@riigikohus.ee; andres.vutt@ut.ee; kalev.saare@cobalt.legal; sander.karson@tgsbaltic.com

Subject: [VÄLJAST] Märkused ja küsimused 13.11.2019 ühinguõiguse revisjoni koosolekul arutatavate teemade osas

Tere,

Edastan Pangaliidu liikmetelt seni laekunud esialgsed märkused ja küsimused 13.11 koosoleku teemade osas.

Tervitades,

Annemari Öunpuu

Üldised tähelepanekud

- **Seletuskirja ja analüüs-kontseptsiooni omavaheline seos.** Mitmes kohas viitab ÄS seletuskiri analüüs-kontseptsoonis toodud käsitlusele ilma, et seletuskiri ise põhjalikumalt muudatuse tausta avaks. Arusaadavalt on tegemist seletuskirja tööversiooniga. Lõplikus versioonis tuleks ikkagi muudatuste selgitused esitada terviklikumalt seletuskirjas endas. Vastupidisel juhul peab eelnõuga tutvuv isik muudatuste põhjustest ja mõjudest arusaamiseks töötama paralleelselt nii seletuskirjaga kui analüüs-kontseptsiooniga. Samas viimane kujutab endast üksnes kontseptsioonidokumenti mitte konkreetset eelnõus tehtud muudatuste selgitusi.
- **Kontserni huvi (§ 6).** Koosolekute teemade nimekirjas kontserni huvi otseselt ei olnud, kuid üle vaatamist või vähemalt seletuskirjas täpsemalt selgitamist vajaks üldise kontsernihuvi sätte § 6 ja ÄS eriosa teatud sätete omavaheline seostumine (nt § 167-1: Vastutus osauhinna kahjustamise eest osauhinna tegevuse mõjutamise kaudu, § 159: laenukeeld). Samuti, kas kontsernihuvi alusel vastutusest vabanemine juhatuse liikme puhul ja emaettevõtja vastutuse tekkimine puudutab ka enne seaduse jõustumist tehtud tehinguid (arvestades seda, et § 6 lg 4 tundub ette nägevat emaettevõtja automaatse vastutuse).

13.11.2019 koosoleku teemad

- I. **Äriregistri seaduse eelnõu.** Arusaadavalt on tegemist äriregistri seaduse kavandiga. Kaaluda tuleks kannete sisu täpsemat avamist. Nt eelnõu § 20 lg 2 p 2 kohaselt kantakse OÜ-de puhul registrisse lisaks järgmised andmed: osade pantimine ja arestimine. Täpsemaid pandi ja arestikannete sisu ei õnnestunud hetkel eelnõust tuvastada (nt pandi korral pandipidaja nimi, pandisumma jne). Täpsemaid andmeid ei näe ette ka ÄS § 151 (osa pantimine) ega § 182 lg 1 (osanike nimekirja).
- II. **Osanike register ja osa võõrandamisega seotud küsimused**
  - 2.1. *Osanike nimekirja pidamise üleandmine deposiitloomile ja vastupidi, s.t deposiitloomilt juhatusele* (ÄS § 182-1). Kuidas arvestatakse osanike nimekirja n-ö ümber tõstmisel EVK-sse kantud pantide ja muude piirangutega (käsitamise keelumärked). Analüüs-kontseptsioonis on viidatud, et see teema vajab edasist analüüsi, samas ei nähtu eelnõust konkreetseid sätteid. ÄS § 182-1 lg 2 (osanike nimekirja pidamise üleandmine deposiitloomile) nt viitab ÄS § 145 1. lõike punktis 7-1 nimetatud andmetele. Samuti on märgitud, et andmete esitamisel võtab juhatuse

aluseks EVK-s seni peetud osanike nimekirja andmed. ÄS § 145 lg 1 muudetud kujul märgib lakooniliselt, et äriregistrisse kantakse äriregistri seaduses ja ÄS sätestatud andmed. Kas muudatusest võib aru saada, et nt pandipidaja nõusolekut osanike nimekirja pidamise üleandmiseks deponooriumile või vastupidi ei ole vaja ja seaduse alusel (?) kantakse pandid ühest registrist teise? Lisaks, kui EVK-s osanike nimekirja pidamise korral on kokku lepitud panditud osade käsutamise piirang, kas võib aru saada, et selline käsutuspiirang ei takista kuidagi osanike nimekirja pidamise muudatusi? Kas sellisel juhul seaduse alusel pandikanded EVK-s lihtsalt kustutatakse ja tehakse uued kanded äriregistris? Mis saab sellisel juhul väärtpaberitest, mis asuvad väärtpaberikontol?

2.2. *EVK-sse kantud osad, mis ei vasta enam vabalt võõrandamise tingimustele.* Kuidas sellised OÜ-d sunnitakse EVK-s lahkuma? Milline on üleminekuperiood ja milline on sanktsioon, kui uutele nõuetele mittevastava OÜ osanikud ja juhatas ei ole teinud samme osanike nimekirja pidamiseks äriregistris?

2.3. *Osa pantimisest teatamine.*

- Kas osanikul peaks olema sarnaselt osa võõrandamisega ka pantimise korral kohustus teavitada juhatust ja juhatusel kohustus teavitada äriregistrit?
- Osa võib pantida ka elektroonses vormis, samuti vormivabalt kui osade võõrandamise käsutustehingule ei kohaldata põhikirja kohaselt seaduses ette nähtud vorminõudeid. § 182 lg-st 1-2 võib aru saada, et pandikande tegemiseks registrisse on igal juhul vajalik osa pandiõigusega koormamise tunnistus. Selguse huvides oleks mõistlikum kajastada pandiõigusega koormamise tunnistus kui kande tegemise eeldus osa pantimist reguleeriva sätte juures ÄS-is. Hetkel sisaldab osanike nimekirja reguleeriv § 182 mh ka olulisi sätteid osa pantimise kohta, kuid kahjuks „kaovad“ need sätted muu osanike nimekirja pidamist puudutava regulatsiooni vahele ja ei ole ehk kõige loogilisema paigutusega (§ 182 lg 1 näeb ette, et *käesoleva seadustiku § 151 4. lõikes nimetatud juhul kantakse osanike nimekirja ka andmed osanikule kuuluva osa pantimise kohta. § 182 lg 1-2 kohaselt kui muudatus on toimunud osa võõrandamise või pantimise tehingu tulemusena, lisatakse avaldusele tõestamisseaduse § 37-3 nimetatud notariaalselt tõestatud osa omandamise või pandiõigusega koormamise tunnistus*).

2.4. *Notariaalselt tõestatud osade pandid ja nende kajastamine äriregistris.* Varasemad osade pandid, mis on kantud juhatuse poolt peetavasse osanike nimekirja, mida ei peetud äriregistris (osad ei ole EVK-s). Kas juhatusel on kohustus teha äriregistris nähtavaks ka osade suhtes kehtivad piirangud, nt esitada äriregistrisse kandmiseks ka varasemad pandid ning muud piirangud ja mis aja jooksul? Kui juhatusel vastavat kohustust ei ole, kas pandipidajal on õigus taotleda varasemate pantide äriregistrisse kandmist?